

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Virtvtes Theologicæ. Libro Triplici Fidei, Spei, & Charitatis materias expono

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Caput 9. Circa Desperationem virtuti Spei contrariam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80695](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80695)

CAPVT IX.

*Circa Desperationem virtuti
Spei contrariam.*

DVBIVM XX.

*An Desperatio consistat aut in nolitione
beatitudinis, aut intellectus, quo
quis iudicat, se non esse
saluandum?*

DVBIVM XXI.

*Possibilisne est casus de eo, cui Deus fore
damnandum reuelaret?*

Impossibilis est. Quia talis reuelatio diuinæ bonitati, ac sapientiæ repugnat. Tum quia constitueret hominem in vehementi occasione desperandi de diuina misericordia, & plurima crimina perpetrandi. Tum quia impediret serium, & fortem conatum in beatitudinem, quem habere non posset, qui sciret, beatitudinem non esse consequiturum. Sic D. Bonaventura in 1. dist. ult. circa litteram. & ibi Gregorius. 9. ult. paulo ante finem. D. Thome ibidem. 4. ad 2. vocat casum quasi impossibilem. Dionysius Richeldial, de indic. anime, 4. 5. Altfiodorus. l. 3. tr. 5. c. 6. quest. 5.

Non est impossibilis saltem de potentia Dei. Quia in hoc nulla videtur adesse implicatio, nec repugnantia: licet enim ille homo ex tali reuelatione constitueretur in vehementi occasione multiplicandi crimina, ac de diuina misericordia desperandi: illa peccata non essent Deo attribuenda, quia Deus obligatus non erat illa impedire, aut ab eiusmodi reuelatione, & occasione cessare, cum gravissima causa motus, scilicet offensione diuinæ iustitiæ id gesserit. Quoties ergo peccata ex alicuius actione per accidens sequuntur, & præter ipsius intentionem ipsi non tribuuntur, si obligatus non fuit, ab actione cessare. Ita relato D. Thoma Maior, & Gabriel, quos citat & sequitur Suarez. d. 2. de Spe, sect. 2. n. 6. Coninch d. 20. dub. 12. n. 91. Vasquez. 1. d. 72. n. 15. Bonac. d. 3. q. 3. p. 2. n. 4. Lorca 2. 2. q. 22. a. 1. sect. 2. d. 18. & alij.

Hanc mentem probabiliorē esse reor. Nā ex huiusmodi reuelatione minime impediretur homo ille firmum conatum in beatitudinem habere, quantum est ex parte sua: licet attenta humana fragilitate sit difficillimum. Ex nullo igitur capite implicatilis reuelatio, præcipue si fiat homini peccatori in peccati commissi vindictā, & ad aliis terrorē incutiendum. Dixi si fiat homini peccatori. Nam iusto vix crediderim posse talem reuelationem fieri; quia nulla videtur honesta causa adesse, qua Deus reuelationem illam amico suo gerere moueatur. Nam potissima causa, quæ excogitari potest est peccati proprii vindicta, quæ in homine iusto non habet locum. Doctrinam confirmo. Nullam inuenio implicationem, quod Deus Antichristo reuelaret suam impoenitentiam finalem, & æternam damnationem; siquidem impoenitentia illa non ex reuelatione, sed ex malitia illius provenire deberet eodem modo, ac si non esset facta reuelatio; quia reuelatio, sicuti & scientia Dei causarum operationem non immutat, sed potius illam obiectivè supponit. Mecum Coninch numer. 93.

94
Impossibile est.

95
Nō est impossibile.

96
Hanc sententiam veriorē esse existimo.

DUBIUM XXII.

Pesito, quod Deus alicui suam damnationem absolutam reuelasset, peccaretne ille desperando?

97
Nonnulla
suppono.

Suppono, eum non posse beatitudinem sperare. Quia ad actum spei non sufficit iudicium possibilitatis rei, quae speratur, sed requiritur illius futuritionis iudicium; absque quo non potest cōfidenter desiderari, quod in substantia actus spei imbibitur. Homo autem ille non iudicaret, se esse saluandum, sed potius damnatione afficiendum: ergo non posset suā beatitudinem sperare: unde excusaretur ab implendo praecepto affirmatio spei, non ablatione praecepti, quod praefata reuelatione nō auferretur, sed impotentia implendi illud; defectu enim iudicii futuritionis non maneret in illo sperandi potestas. Quaesierim verò, an homo ille desperando peccaret, siue num praeceptum negativum obseruare teneretur nempe non desperandi?

98
Peccaret
quidem.

Peccaret quidem. Quia desperare est intrinsece malum: desperando enim omnipotentiae Dei irrogatur iniuria, sicut discredendo irrogatur veritati, ac veracitati Dei. Sic Petrus Hurtado de spe, d. 11. ad finem. Inclinat Suar. de spe, d. 2. sect. 2. fine. Et supponit Azor. l. 2. c. 21. q. 3. Coninch affirmat, desperationem tunc non esse peccatum, si procedat ex iudicio quo credit ille, beatitudinem non esse ex sua infirmitate consequitur: secus si ex iudicio quo credat, misericordiam Dei sibi non esse paratam. Sic ille d. 20. de spe, dub. 13. concl. 2. num. 109. Bonac. d. 3. q. 3. punct. 2. numer. 4. contestatur.

99
Non peccat.
ret.

Non peccaret, sed desperare licite posset. Quia hoc in casu desperans nullam potentiae Dei irrogaret iniuriam, neque alicui alij attributo diuino, desperationis affectu orto ex iudicio certo, quo ille ob diuinam reuelationem iudicat, se à beatitudine priuatum esse non ex defectu omnipotentiae, nec alius diuini attributi; sed aliunde. Tunc enim affectu illo desperationis nulla Deo iniuria irrogatur non solum physice, sed neque moraliter & interpretatiue. Nam tunc desperat ob iudiciū non fructu saluationis, & non ob aliquod iudiciū imprudens. Si enim ob hoc desperaret Deo moraliter & interpretatiue iniuriam irrogaret, quemadmodum qui discredidit dicta à Deo. ita sufficienter proposita, vt nequeat prudenter dubitare esse à Deo dicta, interpretatiue, & moraliter irrogat testimonio Dei iniuriam etiam si iudicet à Deo dicta non esse; quia id imprudenter iudicat. Neque ille desperationis affectu beatitudinem contemnit; non enim fugit illam ob malitiam aliquam, quam in ea secundum se apprehendat sed quia prudentissime imò certissime iudicat illam non futuram. Ita Turrian. 2. 2. d. 65. dub. 2. Becan. de spe, cap. 17. quest. 8. Coninch hic, d. 20. dub. 13. Hurtado Complut. de spe, dub. 2. diff. 7. & alij.

100

Cum his sentio iudicans desperationem in

casu proposito non esse intrinsece malum, sed tunc cum quis desperat vel ex defectu omnipotentiae Dei, vel alijs attributi: (ex cuius defectu nullas sanae mentis potest desperare) vel ex iudicio imprudenti non futuritionis obiecti sperabilis; sicut etiam discredere dicta à Deo non est intrinsece malum, quando prudenter iudicatur non esse à Deo dicta: vel quando potest prudenter dubitari esse dicta à Deo: sed tantum quando discreditur ex defectu qui reuelationi diuinæ attribuitur, ex quo nullas sanae mentis potest discredere: vel ex iudicio imprudenti non reuelationis diuinæ; quia non potuit esse prudens, cum ita fuere proposita, vt non poruerit de reuelatione diuina prudenter, seu rationaliter dubitare.

DUBIUM XXIII.

An ille, cui Deus suam damnationem reuelasset, posset licite desperare: sequereturne eum non posse ad beatitudinem conari: & non peccare, temptationibus consentiendo?

Profecto sequeretur, seu inferretur illi non teneri, imò non posse conari ad beatitudinem. Quia serius conatus ad beatitudinem esse non potest cum iudicio certo de illius non consequentione. Inferretur etiam eum non peccaturum temptationibus consentiendo. Quia hanc vincere nemo potest sine serio conatu ad beatitudinem, quem tamen habere ille non debet. Profecto ad serium conatum ad beatitudinem requiritur necessario iudicare probabiliter saltem esse tibi possibile beatitudinem consequi. At qui certo scit, non esse illam consequiturum, non potest indicare probabiliter, esse sibi possibile, eam consequi. Ergo non potest ad illam efficaciter moueri. Sic Coninch disput. 20. 160 dub. 12. 13. & 14.

Non sequeretur, aut inferretur illi non posse conari ad beatitudinem, nec peccare temptationibus consentiendo. Quia cum iudicio certo de damnatione potest ille, quantum est ex parte sua serium conatum habere pro illius consequentione. Illa enim damnatio non euenit ex aliqua causa, quae illi necessitatem inferat; sed euenit ex eius libera voluntate ad peccatum determinante: ergo antecedenter ad illius determinationem conari potest, vt se non determinet. Quid enim impedit? Certè non iudicium, quo iudicat se non euitaturum, quia hoc iudicium supponit eius liberam determinationem cum omnibus causis, quae ad illam concurrunt: & cum omnes hae vim, ac necessitatem voluntati non inferant iudicat, se libere esse determinandum. Ergo cum hoc iudicio stare potest aliud iudicium, quo iudicat se posse non determinari, atque adeo possibile esse sibi non condemnari. Igitur serium conatum habere potest pro peccato ac condemnatione vitanda. Ita Castro Palao part. 1. tract. 5. dub. unic. punct. 5. numer. 10.

Ego

¹⁰⁵ Ego quidem dubius hærebam, quam sententiam eligerem, mente perpendens, ad aliam quem finem consequendum neminem posse eligere medium, quod hic, & nunc inutile reputat ad illius consecutionem: Ergo non poterit serio, & constanter ille eligere medium ad vitandum peccatum, & condemnationem, quod attentis his circumstantiis inutile reputat. Attamen iam secundæ sententiæ adherere decerno, perspicuam difficultati inueniens solutionem. Quia scilicet quando inutilitas mediæ aliunde quam ex illius voluntate provenit, fateor, eum serio, & efficaciter conari non posse ad finis pro illo medio consecutionem. At si medium esse inutile non aliunde quam ex illius voluntate provenit, optime poterit conari finis consecutionem medio illo, cum hoc obiectum illius voluntatem, & potentiam non excedat.

DUBIUM XXIV.

Presumptionis peccatum corrumpitne Spem?

¹⁰⁶ *Quid sit* Presumptio est Spes obtinendi à Deo gratiam, & gloriam, reliquaque supernaturalia dona aliter, quam ipse obtinenda statuit. Nam *Presumptio* cum ipse sit voluntas obtinendi à Deo gratiam & gloriam mediis ab ipso institutis, & presumptio alia via intendat. Spei opponitur D. Tho. 2.2. q. 11. & omnes cum eo Doctores. Quæstio autem, num presumptionis peccatum

ita sit contrarium Spei, ut illam corrumpat?

Ita contrarium est, ut corrumpat Spem. Quia si more Pelagij, ac Lutheri præsumas, credens propriis viribus, vel sine meritis beatitudinem te consecuturum manifestum est, te Spem amittere: amittis enim fidem, sine qua Spes non est, neque vlla virtus, ut docent omnes. Sic Moderni quidam.

Spem minime corrumpit. Quia hæc amissio virtutis Spei, quam prima sententia innuit, non provenit proprie ex præsumptione contraria Spei, sed ex hæresi, quæ præsumptionem antecedit. Quo circa si hæc præsumptio sine iudicio erroneo intellectus haberetur, ut communiter haberi solet, cum ita speras beatitudinem consequi, ac si illam propriis viribus, vel sine meritis indicares assequendam, Spem non destruis, etsi illi aduerseris per excessum; quia non per quodcumque peccatum Spei contrarium perit Spes; sicut neque fides per quantumque infidelitatem, sed per solum illud peccatum, quocumque compati nulla ratione potest, quod non est aliud nisi desperatio. Ita Palao p. 1. r. 3. d. vii. p. m. 6. n. 4. Suarius d. 2. de Spe, sect. 3. n. 4. Valent. 2. 2. d. 2. q. 3. p. m. 2. Turrian. q. 2. 1. a. 2. Coninch. 2. 2. d. 20. dub. 1 5. n. 149. Sanchez l. 2. Decal. 6. 33. n. 8.

Hoc certum mihi. Nam cum presumptione, secluso intellectus errore optime compati potest Spes, cum tam Spes, quam presumptio conveniant in obiecto formali sperato, quod est beatitudo, ut bonum proprium: & solum differant, quia diverso modo illam consequi sperant.

¹⁰⁵ *Corruptio* Spem.

¹⁰⁶ *Spem non* corrumpit.

¹⁰⁷ *Certum* hæc mihi.

